

Sygnatura akt IX Cupr 940/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 24-11-2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Piotr Łuczak

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24-11-2014 r. we W.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.

przeciwko K. W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej K. W. na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. kwotę 49,72 zł (czterdzieści dziewięć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 13.03.2014r. do dnia zapłaty,

II. oddała dalej idące powództwo,

III. odda wniosek powoda o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX Cupr 940/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 marca 2014 r. wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej K. W. kwoty 1.506,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Powód podniósł, iż dochodzona od pozwanej wierzytelność wynika z umowy pożyczki nr (...), na podstawie której uzyskała ona pożyczkę w kwocie 1.000,00 zł, która miała być spłacona w ratach od dnia 06.07.2013 r. W związku z naruszeniem postanowień umowy strona powodowa wypowiedziała tą umowę ze skutkiem na dzień 12.03.2014 r., a całkowita kwota pozostała do zapłaty wynosiła 2.304,00 zł.

Ponadto, powód podał, że dochodzoną kwotę na dzień wniesienia pozwu stanowi: kwotę należności głównej wraz z oprocentowaniem w wysokości 1.196,29 zł, opłatę administracyjną w wysokości 80 zł oraz składkę zabezpieczenia w wysokości 1027,71 zł, jak również kwotę 41 zł tytułu kosztów pism i upomnień oraz kwotę 24,40 zł tytułem skapitalizowanych odsetek w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP za okres od 04.11.2013 r. do dnia następnego po dacie wymagalności.

Podniosła ponadto, że pozwana w związku z udzieleniem jej pożyczki zapłaciła pozwanemu łącznie kwotę 1000 zł, która została przez powoda zaliczona: kwota 145 zł na koszty wezwań do zapłaty, 5,05 zł na odsetki oraz 849,95 zł na część należności głównej.

Postanowieniem z dnia 19 maja 2014 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Na rozprawie w dniu 24.11.2014 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Przyznała, że zawarła z powodem umowę pożyczki, o której mowa w pozwie. Zarzuciła jednak, że w dniu 21.08.2013 r. zapłaciła kwotę 1.000 zł odpowiadającą kwotę wyłaconą jej z tytułu pożyczki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. jest podmiotem udzielającym osobom fizycznym będącym konsumentami pożyczek na zasadach określonych w regulaminie świadczenia usług drogą elektroniczną w zakresie udzielania pożyczek osobom fizycznym.

Zgodnie z regulaminem wnioski o udzielenie pożyczki, na podstawie których zawierane są następnie umowy pożyczki przez strony, mogą być składane w biurze obsługi klienta strony powodowej, za pośrednictwem jego przedstawiciela oraz za pośrednictwem strony internetowej pożyczkodawcy (§ 3). Prawo do złożenia wniosku o przyznanie pożyczki przysługuje wyłącznie pożyczkobiorcy, który skutecznie dokonał rejestracji w systemie pożyczkodawcy oraz zaakceptował regulamin i warunki umowy pożyczki proponowane przez pożyczkodawcę. Pożyczka udzielana jest na podstawie wniosku o przyznanie pożyczki na warunkach uzgodnionych przez strony w trybie określonym w regulaminie, po przeprowadzeniu weryfikacji wiarygodności pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę. Umowa pożyczki zostaje zawarta w momencie dokonania przelewu przez pożyczkodawcę na konto wskazane przez pożyczkobiorcę lub poprzez wypłatę gotówką do rąk pożyczkobiorcy (§ 4).

Dowód: regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną, k. 45-50.

W dniu 05.06.2013 r. pozwana K. W. zawarła z powodem umowę pożyczki nr (...) w kwocie 1000 zł. Wysokość odsetek została określona na kwotę 196,29 zł. Podpisana umowa określała także wysokość opłaty przygotowawczej w wysokości 80,00 zł oraz wysokość zabezpieczenia w kwocie 1.027,71 zł. Pożyczka miała być spłacona w 12 ratach w okresie od 06.07.2013 r. do 01.06.2014 r.

Umowa pożyczki została zawarta pod warunkiem zawieszającym względem daty jej zawarcia, polegającym na potwierdzeniu złożonych przez pożyczkodawcę oświadczeń dotyczących dochodów i zdolności płatniczej, w szczególności w (...)

W dniu zawarcia umowy, powód dokonał przelewu na rachunek bankowy pozwanej kwoty 1000 zł tytułem wypłaty pożyczki, która została zaksięgowana na rachunku pozwanej w dniu 6.06.2013 r.

Dowód:

- umowa pożyczki i umowa dodatkowa z 05.06.2013 r., k. 22-24
- harmonogram spłaty pożyczki, k. 25
- potwierdzenie przelewu z 05.06.2013 r., k. 33

Pozwana w dniu zawarcia umowy pożyczki zawarła również umowę dodatkową określającą procedurę oraz koszty wezwań do zapłaty związanych z nieterminową spłatą pożyczki. Stroną tej umowy była spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., na rachunek której miały być dokonywane spłaty pożyczki.

Pierwsze wezwanie do zapłaty miało nastąpić po 7 dniach od terminu wymagalności, w formie wiadomości sms wysłanej do pozwanej, a koszt tego wezwania wynosił 15 zł. Opłata za drugie wezwanie, wysłane pocztą po upływie 17

dni od dnia wymagalności, wynosiła 50 zł za jego sporządzenie i wysłanie. Trzecie wezwanie, również wysyłane pocztą, po 27 dniach od wymagalności, skutkowało naliczeniem opłaty w wysokości 80 zł.

Zgodnie z umową dodatkową, koszty zabezpieczenia pożyczki powstają w związku ze sposobem jej zabezpieczenia – wystąpieniem i uzyskaniem przez spółkę od (...) informacji gospodarczych o zobowiązaniach pożyczkobiorcy, oraz uzyskanych od (...), (...) i innych podmiotów i dodatkowych informacji o dochodach i wszelkich informacji mogących wpłynąć na sposób wykonania umowy przez pożyczkobiorcę.

Jednocześnie, pozwana upoważniła powoda do uzyskania informacji określonych powyżej.

Dowód:

- umowa dodatkowa, k. 24
- upoważnienie, k. 26

W dniu 01 lipca 2013 r. Biuro (...) S.A. w W. wystawiło stronie powodowej fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.629,70 zł za sporządzenie pojedynczego raportu. Kwota z faktury została zapłacona w dniu 22 lipca 2013r.

- faktura VAT z 30.06.2013 r., k. 39,
- potwierdzenie przelewu z 22.07.2013 r. k. 40.

W dniu 21 sierpnia 2013 r. pozwana dokonała przelewu na rachunek bankowy pożyczki kwoty 1000 zł.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 23.12.2013 strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 329,01 zł z tytułu raty wynikającej z zawartej umowy pożyczki. Koszt opłaty pocztowej za wysłanie tego wezwania wynosił 3,80 zł.

Natomiast pismem z dnia 14.01.2014 r. pozwana została wezwana do zapłaty kwoty 542,86 zł z tytułu raty pożyczki. Koszt opłaty pocztowej za wysłanie tego wezwania wynosił 5,70 zł.

Dowód:

- wezwania do zapłaty z dowodami nadania, k. 27-32,

Pismem z dnia 12.02.2014 r. strona powodowa wypowiedziała zawarta w dniu 05.06.2013 r. umowę pożyczki z zachowaniem 7 – dniowego terminu wypowiedzenia z uwagi na zaległość w spłacie należności wynikającej z zawartej umowy pożyczki.

Koszt opłaty pocztowej za wysłanie wypowiedzenia wynosił 5,70 zł.

Dowód:

- oświadczenie o wypowiedzeniu pożyczki z dowodem nadania, k. 41-43.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w nieznaczej części.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że pozwana zawarła z powodem w dniu 05.06.2013 r. umowę pożyczki, na podstawie której została jej wypłacona kwota 1000 zł. Z treści tej umowy wynikało, że pozwana zobowiązała się zwrócić udzieloną jej pożyczkę wraz z odsetkami w wysokości 196,29 zł, wynoszącymi 17% w stosunku rocznym,

opłatą przygotowawczą w wysokości 80 zł, kosztami zabezpieczenia w wysokości 1027,71 zł, w 12 ratach w okresie od 06.07.2013 r. do 01.06.2014 r.

Bezsporne było także to, że w dniu 21.08.2013 r. pozwana zapłaciła powodowi kwotę 1000 zł.

Strona powodowa dochodziła od pozwanej zapłaty kwoty łącznej 1.506,33 zł, na którą składała się kwota 1.440,93 zł obejmująca kwotę 80 zł z tytułu opłaty administracyjnej, 1.058,95 zł należności głównej wraz z oprocentowaniem, 301,98 zł z tytułu składki zabezpieczenia, jak również kwota 41 zł z tytułu kosztów pism i upomnień oraz 24,40 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych w wysokości 4 – krotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

Podstawą żądania strony powodowej był przepis art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z treścią zawartej umowy pożyczki, pozwana zobowiązana była zwrócić kwotę pożyczki wraz z odsetkami kapitałowymi oraz opłatami administracyjnymi, kosztami zabezpieczeń oraz kosztami windykacji.

Zdaniem Sądu wysokość dodatkowych kosztów w postaci opłat administracyjnych, składki zabezpieczenia oraz kosztów wezwań do zapłaty w kwocie kolejno 80,00 zł, 301,98 zł i 41 zł – przekraczają rzeczywiste koszty tej umowy. Kwota opłaty administracyjnej nie została przez powoda w żaden sposób uzasadniona, a z treści umowy pożyczki nie wynika, jakie koszty związane z udzieleniem pożyczki miałyby uzasadniać obciążenie pozwanej opłatą administracyjną w tej wysokości. Jest to istotne o tyle, że pozwana została obciążona obowiązkiem zwrotu kosztów zabezpieczenia w wysokości przekraczającej kwotę udzielonej pożyczki. Koszty te, zgodnie z umową dodatkową, miały wynikać z ponoszonych przez powoda wydatków związanych z weryfikacją zdolności pozwanej do spłaty pożyczki – informacji o jej dochodach i tzw. historii kredytowej. Opłata za udzielenie pożyczki mogłaby być uzasadniona tymi wydatkami, gdyby powód jako pożyczkobiorca nie obciążył nimi pozwanej z innego tytułu, traktując je jako koszty zabezpieczenia, które również nie były uzasadnione. Ponadto, zdaniem Sądu żądanie nie było uzasadnione w zakresie żądania kwoty 41 zł z tytułu kosztów wezwań (o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia) która była znacznie zawyżona i nie odpowiadała wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów.

Jeśli idzie o żądanie zapłaty od pozwanej kwoty 301,98 zł tytułem składki ustanowienia zabezpieczenia (której łączna suma – zgodnie z treścią umowy pożyczki z 05.06.2013 r. wynosiła 1027,71 zł), którego powstanie miało być związane z udzieleniem pożyczki, to w ocenie sądu strona powodowa nie wykazała zasadności dochodzonej z tego tytułu kwoty ani co do zasady, ani co do wysokości. Nie zaoferowała strona powodowa żadnego dowodu, z którego by wynikało, iż zabezpieczenie w istocie zostało ustanowione oraz w jakiej formie miało ono zostać ustanowione, szczególnie z przedłożonego wraz z pozwem regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przez (...) Finanse Sp. z o. o. z siedzibą w S. tabeli oprocentowania, prowizji i opłat wynikało, iż koszt ustanowienia zabezpieczenia w przypadku pożyczki na kwotę 1000 zł na okres 12 miesięcy wynosi łącznie 1038,57 zł a nie - jak podano w umowie - 1027,71 zł.

Jedyną formą zabezpieczenia, jaka wynikała z dołączonych do pozwu dokumentów, była weryfikacja zdolności płatniczej pozwanej. Powódka złożyła co prawda fakturę obejmującą wynagrodzenie za uzyskanie informacji gospodarczej, ale nie wynika z niej, aby koszty te były związane z pożyczką udzieloną pozwanej. Istotne jest, że weryfikacja ta miała być warunkiem wypłaty pożyczki, a powód złożył fakturę dotyczącą usługi późniejszej, aniżeli pożyczka udzielona pozwanej. Ponadto, Sąd nie miał możliwości weryfikacji tej faktury w zakresie jej wysokości przewyższającej koszt zabezpieczenia, jakim obciążona została pozwana.

W świetle powyższego, roszczenie strony powodowej w tym zakresie budziło poważne wątpliwości sądu i jako niewykazane nie mogło zostać uwzględnione. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. W warstwie procesowej odzwierciedlenie zasady

ciężaru dowodu znajduje swój wyraz w art. 3 k.p.c. oraz w art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

W odniesieniu natomiast do żądania pozwu w zakresie kwot wynikających z czynności takich jak pisemne wezwania do zapłaty czy wezwanie do zapłaty zdaniem Sądu żądana kwota w wysokości 41,00 zł była znacząco wygórowana i przewyższa rzeczywiste poniesione i wykazane w sprawie koszty wezwań do zapłaty. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów nadania i poniesionych opłat rzeczywiste koszty z tytułu wezwań w wysokości: 3,80zł, 5,70 zł oraz 5,70 zł (łącznie 15,20 zł). W konsekwencji należało stwierdzić, że kwota 15,20 zł stanowiła rzeczywiste koszty przesyłek. Tym samym brak było jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązania ekonomicznego wskazanych w treści pozwu kwot a rzeczywistymi kosztami poniesionymi przez stronę powodową w związku z dochodzeniem przedmiotowego roszczenia.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2014 r. (VI ACa 1733/13) sprzeczne z dobrymi obyczajami są te postanowienia umowne, które godzą w równowagę kontraktową stron danego stosunku prawnego. Z punktu widzenia oceny ich abuzywności, muszą one także w konsekwencji rażąco naruszać interes konsumenta, przez co należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję na niekorzyść konsumenta praw i obowiązków stron, wynikających z umowy.

Podzielając powyższy pogląd, w świetle zasadniczych wątpliwości dowodowych, o których była mowa wyżej, Sąd doszedł do przekonania, że postanowienia umowy pożyczki, na podstawie których pozwana została obciążona opłatą administracyjną za udzielenie pożyczki, kosztami zabezpieczenia oraz kosztami windykacyjnymi, nie mającymi pokrycia w rzeczywistych kosztach podejmowanych czynności, a których wysokość ponad dwukrotnie przewyższała wysokość udzielonej pożyczki, należało uznać za niedozwolone klauzule umowne, co znajduje uzasadnienie w treści art. 385¹ § 1 i 2 k.c. Jak wynika z materiału dowodowego sprawy, koszty te de facto stanowiły dodatkowe wynagrodzenie powoda za udzielenie pożyczki, a przez to zdaniem Sądu w sposób niedopuszczalny prowadziły one do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Zatem, ich ważność jest trudna do obrony także w kontekście art 58 k.c. Natomiast zgodnie z 359 § 2³ k.c. postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać przepisów o odsetkach maksymalnych.

W zaistniałej sytuacji, należało stwierdzić, że pozwana była zobowiązana jedynie do zwrotu kwoty udzielonej pożyczki wraz z odsetkami kapitałowymi w wysokości odsetek maksymalnych.

Ze względu na powyższe, strona powodowa w sposób nieprawidłowy zaliczyła wpłatę dokonaną przez pozwaną w dniu 21.08.2013 r. w wysokości 1000 zł, na poczet zadłużenia, które wynikało z nieważnych postanowień umownych. Sąd stwierdził, że skoro kwota 1000 zł odpowiadała wysokości udzielonej pożyczce, pozwana w sposób dorozumiany wskazała, który dług chce zaspokoić. Niemniej jednak pozwana zobowiązana również była do zapłaty stronie powodowej odsetek kapitałowych od kwoty udzielonej pożyczki. Dlatego Sąd zasądził jedynie odsetki od tej kwoty w wysokości odsetek maksymalnych od dnia udzielenia pożyczki, do dnia zapłaty, tj. od 05.06.2013 r. do 21.08.2013 r. w kwocie 34,52 zł oraz rzeczywiste koszty z tytułu wezwań w wysokości: 3,80zł, 5,70 zł oraz 5,70 zł (łącznie 15,20 zł).

Powyższa kwota odsetkowa została przez sąd wyliczone według wysokości odsetek maksymalnych stanowiących równowartość czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Zgodnie bowiem z art. 359 § 2² k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie podanych przepisów, w punkcie I sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 49,72 zł.

O odsetkach od tej kwoty orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia wniesienia pozwu, w oparciu o art. 481 k.c. i art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do

dłużnej sumy. W związku z powyższym sąd zasądził odsetki ustawowe od dnia wniesienia pozwu, tj. od 13 marca 2014 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo było bezzasadne, a to w zakresie żądania zapłaty na jej rzecz od pozwanej kwot naliczonych z tytułu wezwań do zapłaty oraz w zakresie kwoty naliczonej z tytułu zabezpieczenia jakie miało zostać ustanowione w związku z zawarciem umowy pożyczki, jak również w zakresie kwoty 24,40 zł mającej stanowić skapitalizowane odsetki w wysokości 4 - krotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 04.11.2013 r. do dnia następnego po dacie wymagalności niespłaconego zobowiązania. Nie było również zasadne żądanie odsetek skapitalizowanych w wysokości 24,40 zł liczonych od dnia 04.11.2013 r. do dnia następnego po dacie wymagalności. Skoro bowiem pozwana spłaciła kwotę należności głównej przed terminem spłaty, tj. 21.08.2013 r., to w konsekwencji należało uznać, że bezzasadnym i bezprzedmiotowym było domaganie się od pozwanej odsetek za dalszy okres tj. od 04.11.2013r.

W punkcie III sentencji Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art 100 zdanie pierwsze kpc. Skoro powództwo zostało uwzględnione jedynie w nieznacznej części, należało stwierdzić, że nie jest uzasadnione żądanie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez powoda.